

Skulptúra piety na križovatke Bojnickej cesty a ulice J. G. Tajovského

Pieta na Bojnickej ceste
Autor fotografie: Mgr. Zita Radosová

Ruky má spojené k modlitbe. Môže sa zobrazovať aj ako sediaca žena, smútiaca nad mŕtvym Kristom. Znázornený je aj meč, ktorý jej prebodol srdce, ako znak jej bolesti a zármutku. Meč alebo dýka zabodnutá do srdca Panny Márie odkazuje na sedem bolestí, od ktorých je odvodený typ zobrazenia – Sedembolestná Panna Mária. Najčastejšie býva preto aj dýk sedem ako analógia siedmich bolestí – Kristova obriezka, Útek do Egypta, Kristus stratený v chráme, Zajatie a nesenie kríža, Ukrižovanie a Vkladanie do hrobu.

Otázka: Aké funkcie majú drobné sakrálne objekty, ktoré môžeme nájsť na rôznych miestach?

Spracovala: Mgr. Zita Radosová

Pri prechode jednotlivými obcami si možno všimnúť rôzne menšie i väčšie sakrálne architektúry. Podoba týchto objektov je rozmanitá: od murovaných kaplniek, sôch, plastík, krížov až po obrazy visiace na strome.

Idie o pamiatky poznačené časom, mnohokrát zabudnuté, ktoré stoja v obciach, v parkoch, na okrajoch obcí, či chotárov. Toto umiestnenie nie je náhodné, vždy zodpovedalo a viazalo sa na príbeh spojený so vznikom sakrálneho objektu. Vhodné miesta na ich postavenie si naši predkovia našli napríklad na mieste, kde sa stala vážna nehoda či iné nešťastie, kde sa bojovalo, udrela ničivá povodeň, mor alebo naopak, postavili ich ako vd'aku za ochranu, či ako formu nádeje a prosby, pri zázračných alebo liečivých prameňoch.

Okrem základnej kultovej funkcie majú drobné sakrálne objekty aj ďalšie funkcie: spomienkovú – na nejakú osobu, udalosť, kolektívnu (napríklad misijné kríže), ďalej funkciu d'akovnú, funkciu ochrannú (pred nešťastím, pohromami, škodcami, odpočinok v tieni), iné postavili ako prejav viery a zbožnosti (pútnické miesto), mnohé vymedzovali hranice alebo mali komunikačnú funkciu, prípadne slúžili ako orientačné body v krajine.

Najčastejšie ich autormi boli celkom neznámi ľudoví umelci, ktorí zanechali pozoruhodné diela umu a zručnosti. Drobné sakrálne objekty sú jednoduché, ale za to podľa vlastného citu a uváženia tvorcu.

Drobný sakrálny objekt pochádza z roku 1910 a nachádza sa na rušnom mieste na križovatke Bojnickej cesty a Ulice J. G. Tajovského. Pozostáva z jednoduchého stĺpu na podstavci. Ukončený je jednoduchou rímsou a nesie plastiku Piety z umelého kameňa, kde je znázornená Panna Mária, ktorá v rukách drží telo mŕtveho Krista. Panna Mária sa najčastejšie zobrazovala v podobe Mater dolorosa (smútiaca Panna Mária), ktorá stojí pod krížom s ukrižovaným Kristom.